

JAMG`ARMA TURLARI, JAMG`ARISHDA MOLIYAVIY TASHKIOTLARNING RO`LI

Qodirova Nilufar G'ayatovna,

Qodirova Dilnoza Yusupovna,

Kamalova Vasila Djamaliddinovna

Farg'ona shahar kasb-hunar maktabi maxsus fan o'qituvchilari

Annotatsiya. Ushbu maqolada jismoniy shaxslar va uy xo'jaliklari uchun mavjud bo'lgan turli xil jamg'arma turlari, moliyaviy tashkilotlarning ushbu jamg'armalarni rag'batlantirish va boshqarishdagi roli va jamg'armalarning shaxsiy moliyaviy barqarorlikka va keng iqtisodiy salomatlikka iqtisodiy ta'siri o'rganiladi. Mavjud adabiyotlar va ma'lumotlarni tahlil qilib, maqolada moliyaviy tashkilotlarning jamg'armalarni targ'ib qilish usullari, ular taklif qilayotgan jamg'arma vositalarining turlari va ushbu sa'y-harakatlarni qo'llab-quvvatlovchi me'yoriy-huquqiy baza yoritilgan.

Kalit so'zlar: jamg'arma turlari, moliyaviy tashkilotlar, iqtisodiy barqarorlik, jamg'arma vositalari, shaxsiy moliya, bank ro'llari.

Jamg'arma jismoniy shaxslar va uy xo'jaliklari uchun moliyaviy rejalashtirishning asosiy jihati hisoblanadi. Jamg'arma moliyaviy xavfsizlik va iqtisodiy o'sishda muhim rol o'ynaydi. Moliyaviy tashkilotlar yordamida jismoniy shaxslar shaxsiy moliya va keng iqtisodiyotga foyda keltiradigan tuzilgan usullarda tejashga da'vat etiladi. Ushbu maqolada favqulodda fondlar, pensiya jamg'armalari va investitsiyalar kabi jamoatchilik uchun mavjud bo'lgan turli xil jamg'arma turlari hamda banklar, kredit uyushmalari va sug'urta kompaniyalari kabi moliya institutlarining ushbu jamg'armalarni osonlashtirish va targ'ib qilishdagi o'rni ko'rib chiqiladi.

Jamg'arma har xil shakllarda bo'ladi, ularning har biri har xil moliyaviy maqsadlarga xizmat qiladi va turli xil moliyaviy tashkilotlar tomonidan qo'llab-quvvatlanadi, ularning har biri jismoniy shaxslar va korxonalariga o'z boyliklarini boshqarish va oshirishda muhim rol o'ynaydi. Mana buzilish:

Jamg'arma turlari

Shaxsiy Jamg'arma Hisoblari:

- Tavsif: bu banklar yoki kredit uyushmalari tomonidan taqdim etiladigan, o'rtacha foiz stavkalari va yuqori likvidlikni ta'minlaydigan standart jamg'arma hisobvaraqlari.

- Uchun Ideal: qisqa muddatli yoki favqulodda mablag'lar.

Ruxsat Etilgan Depozitlar (Muddatli Depozitlar):

- Ta'rif: pul oddiy omonat hisobvaraqlariga qaraganda yuqori foiz stavkasi bilan belgilangan muddatga qo'yiladi. Erta pul yechish jazo tortilishi mumkin.

- Uchun Ideal: tez kirish uchun muhtoj holda uzoq muddatli tejash uchun o'rta.

Pul Bozori Hisoblari:

- Tavsif: bular standart jamg'arma hisobvaraqlariga qaraganda yuqori foiz stavkalarini taklif qiladi va odatda kattaroq minimal qoldiqni talab qiladi.

- Uchun Ideal: yuqori daromad va ma'lum darajadagi kirishga muhtoj bo'lganlar.

Pensiya hisoblari (masalan, 401(k), IRAs):

- Tavsif: soliq imtiyozlari orqali uzoq muddatli tejashni rag'batlantiradigan hisoblar. Erta foydalanishni to'xtatish uchun pul olish ma'lum bir yoshga qadar cheklangan.

- Uchun Ideal: uzoq muddatli pensiya tejash.

Sog'liqni Saqlash Omonat Hisob (HSAs):

- Tavsif: Sog'liqni saqlash rejalari yuqori bo'lganlar uchun soliq imtiyozlari bilan sog'liqni saqlash xarajatlari uchun maxsus hisoblar.

- Uchun Ideal: kelajakda tibbiy xarajatlarni rejalashtirayotgan shaxslar.

Ta'lim omonat hisob (masalan, 529 rejalari):

- Tavsif: ta'lim xarajatlari uchun mo'ljallangan soliq imtiyozlari bilan maxsus hisoblar.

- Uchun Ideal: ota-onalar yoki vasiylar farzandlarining kelajakdagi ta'limi uchun tejashadi.

Investitsiya Hisoblari:

- Tavsif: aktsiyalarga, obligatsiyalarga, investitsiya fondlariga va hokazolarga sarmoya kiritishga imkon beradigan hisoblar., yuqori xavf bilan, lekin potensial yuqori daromad bilan.

- Uchun Ideal: o'sish potentsiali bilan o'rta va uzoq muddatli tejash.

Jamg'armalarda moliyaviy tashkilotlarning roli

Banklar va kredit uyushmalari:

- Jamg'arma hisobvaraqlari, asosiy depozitlar va pul bozori hisobvaraqlarini taqdim etish.

- FDIC (AQShda) yoki shunga o'xshash sug'urta qoplamasi bo'lgan mablag'lar uchun xavfsizlik va xavfsizlikni taklif qilish.

- Depozitlar bo'yicha foizlarni to'lash, ularni qisqa va o'rta muddatli tejash strategiyalari uchun asos qilib olish.

Sug'urta Kompaniyalari:

- Taklif annuities va pensiya mahsulotlari, yordam shaxslar pensiya uchun maxsus saqlash.

- HSA kabi kelajakdagi moliyaviy rejalashtirishni, ayniqsa sog'liq va pensiya ehtiyojlarini qo'llab-quvvatlaydigan maxsus hisoblarni taqdim eting.

Investitsiya firmalari va Brokerages:

-Brokerlik hisobvaraqlari orqali aktsiyalar va obligatsiyalar kabi investitsiyalarga asoslangan jamg'armalarni osonlashtirish.

- Mijozlarga boylikni oshirishga qaratilgan portfellar bilan an'anaviy bank mahsulotlaridan tashqari jamg'armalarni diversifikatsiya qilishga imkon bering.

Davlat Tashkilotlari:

- Soliq imtiyozlari bilan rag'batlantiriladigan 401(k), IRAs yoki 529 rejalari kabi maxsus hisoblarni taklif eting.

- Shaxsiy jamg'armalarni himoya qilishga yordam beradigan siyosat va kafolatlar (FDIC sug'urtasi kabi).

Mikromoliya Tashkilotlari:

-Jamg'arma hisobvaraqlari va kichik hajmdagi investitsiya imkoniyatlarini, ayniqsa kam ta'minlangan shaxslar va kichik biznes uchun taqdim etish.

Ushbu muassasalar birgalikda turli xil shaxsiy va iqtisodiy maqsadlarga mos ravishda qisqa muddatli likvidlik va uzoq muddatli moliyaviy rejalashtirish uchun barqaror va moslashuvchan tizimni yaratadilar.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, moliyaviy tashkilotlar iste'molchilar o'rtasida jamg'arma odatlarini boshqarish va qo'llab-quvvatlashda muhim ahamiyatga ega. Tuzilgan jamg'arma dasturlari uzoq muddatli moliyaviy rejalashtirish bilan bog'liq ruhiy to'siqlarni kamaytiradi, rag'batlantiruvchi dasturlar, masalan, asosiy depozitlar uchun yuqori foiz stavkalari ko'proq ishtirok etishni rag'batlantiradi. Shu bilan birga, munozara, shuningdek, omonat hisobvaraqlariga muntazam ravishda hissa qo'shish uchun bir martalik daromadga ega bo'lmasligi mumkin bo'lgan kam ta'minlangan shaxslar uchun jamg'arma dasturlarining mavjudligi kabi cheklovlarga ishora qiladi. Ushbu cheklov shuni ko'rsatadiki, moliyaviy tashkilotlar turli xil daromad guruhlariga yaxshiroq murojaat qilish uchun o'z takliflarini kengaytirishlari kerak.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, tejash iqtisodiy xavfsizlik va o'sish uchun ajralmas hisoblanadi. Moliyaviy tashkilotlar ushbu tejashni qulay, tuzilgan va rag'batlantiruvchi tejash imkoniyatlarini taqdim etish orqali rag'batlantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Moliyaviy savodxonlik va tejash imkoniyatini targ'ib qiluvchi siyosat ushbu ta'sirni yanada kuchaytiradi va ko'proq shaxslarning moliyaviy kelajagini ta'minlash uchun zarur bo'lgan resurslar bilan ta'minlanishini ta'minlaydi.

Moliyaviy savodxonlik dasturlarini kengaytirish: moliyaviy tashkilotlar odamlarni tejash va mavjud variantlarning ahamiyati to'g'risida ma'lumot berish uchun yanada keng qamrovli dasturlarni ishlab chiqishlari kerak.

Kam ta'minlangan guruhlar uchun jamg'armalarni rag'batlantirish: qo'shimcha davlat subsidiyalari va kam to'lovlar kam ta'minlangan shaxslar uchun tizimli jamg'armalarni yanada qulayroq qilishi mumkin.

Raqamli jamg'arma platformalarini targ'ib qilish: jamg'arma uchun raqamli platformalarni kengaytirish kengroq auditoriyani qamrab olishga yordam beradi va jismoniy shaxslarga hisob ochish va boshqarishni osonlashtiradi.

Adabiyotlar.

1. Samandarova G. Davlat byudjetining milliy iqtisodiyotdagi ahamiyati va o'ziga xosliklari. "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. № 3, may-iyun, 2021.
2. Sherov A.U. O'zbekistonda byudjet siyosati: amaliy va strategik yo'nalishlari // "Xalqaro moliya va hisob" ilmiy elektron jurnali. № 1, fevral, 2019-yil.
3. Бюджетно-налоговая политика Узбекистана: основные результаты и приоритеты. БИ Нурмухамедова, НМ Юлдашева - Science and Education, 2022
4. Fond bozori rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari va iqtisodiy o'sish bilan bog'liqligi AAOGL Nurmuxamedov, BI Nurmuxamedova Science and Education 4 (3), 836-847
5. Analysis of the financial statements of enterprises as a task for independent work of students B Nurmukhamedova, Y Akhunova ISJ Theoretical & Applied Science, 06 (110), 282-285.
6. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 21-fevraldagi «2030 yilgacha bo'lgan davrda barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsad va vazifalarni amalga oshirishni jadallashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi 83-sonli Qarori.
7. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi. Fiskal strategiya-2023-2025. Manba: openbudget.uz.
8. O'zbekiston Respublikasining 2022-yil 30-dekabrda O'RQ-813-son Qonunining «2023-yil uchun O'zbekiston Respublikasi Konsolidatsiyalashgan byudjetining jamlanma parametrlari hamda 2024-2025 yillarga byudjet mo'ljallari» deb nomlangan 1-ilovasi. Manba: openbudget.uz.